

APK

AGJENCIA PËR PARANDALIMIN E KORRUPSIONIT
AGENCIJA ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE
AGENCY FOR THE PREVENTION OF CORRUPTION

ZA KOSOVO BEZ KORUPCIJE

Funded by
the European Union

SADRŽAJ:

Nezavisnost i uloga direktora	03
Mandat	04
Sprečavanje sukoba interesa	05
Prijava imovine	07
Prijava poklona	11
Zaštita uzbunjivača	12

NEZAVISNOST I ULOGA DIREKTORA

Agencija za sprečavanje korupcije je nezavisna Agencija, koja odgovara Skupštini Kosova, a njeni službenici imaju mandat da obavljaju svoje dužnosti bez ikakvog spoljnog pritiska.

Direktor Agencije upravlja budžetom i radom Agencije u osam glavnih oblasti, uključujući:

Prijavu imovine
i poklona

Sprečavanje
sukoba interesa

Zaštitu
uzbunjivača

Planove institucion-
alnog integriteta

Stratešku politiku
i monitoring

Antikorupcijsku ocenu
pravnih akata

Izveštavanje
i statistiku

Administraciju

Direktor takođe nadgleda osoblje, donosi odluke i predstavlja Agenciju u svim spoljnim kontaktima.

Agencija za sprečavanje korupcije je zadužena za sprovođenje nekoliko zakona ključnih za prevenciju korupcije, uključujući:

- **Zakon o sprečavanju sukoba interesa,**
- **Zakon o prijavljivanju imovine, koji reguliše i primanje poklona od strane zvaničnika, i**
- **Zakon o zaštiti uzbunjivača.**

U skladu sa zakonima, Agencija:

- ▶ **Radi na sprečavanju slučajeva sukoba interesa davanjem mišljenja i sprovodi administrativne istrage o navodima o sukobu interesa**

- ▶ **Sprovodi administrativne istrage i obrađuje prijave eksternih uzbunjivača koje primi**

- ▶ **Vrši potpunu kontrolu prijava imovine od strane zvaničnika i njihove tačnošću i prati prijem poklona od strane zvaničnika**

Agencija izriče i novčane kazne zvaničnicima koji ne ispune svoju obavezu blagovremenog prijavljivanja imovine ili podnosi krivičnu prijavu tužilaštvu za lažne prijave.

Sprovodeći svoj mandat, Agencija takođe:

- ▶ **Preispituje zakone kako bi osigurala da oni uključuju sve neophodne mere zaštite od korupcije**

- ▶ **Prati sprovođenje Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije**

- ▶ **Pomaže javnim institucijama u izradi i praćenju sprovođenja njihovih planova integriteta**

- ▶ **Procenjuje rizik od korupcije u ranjivim sektorima, kao što su javne nabavke, zapošljavanje i korišćenje javnih resursa**

- ▶ **Podiže svest javnosti**

SPREČAVANJE SUKOPA INTERESA

Sukob interesa je situacija u kojoj javni zvaničnik ima privatni interes, koji utiče na njegovu ili njenu nepristrasnost i objektivno vršenje službene dužnosti.

Na primer, sukob interesa nastaje kada je visoki javni zvaničnik:

▶ **menadžer, punomoćnik ili član upravnog odbora u privatnom preduzeću**

▶ **član više nego jednog upravnog odbora javnog preduzeća, institucije ili akcionarskog društva u javnoj svojini**

▶ **pruža povlašćeni tretman ili poverljive informacije tokom ugovaranja usluga radi lične koristi**

▶ **utiče na odlučivanje u zakonodavnim, sudskim ili izvršnim organima zarad lične koristi**

▶ **ili se zaposli ili pruža usluge instituciji koju je nadgledao u roku kraćem od dve godine nakon što je napustio funkciju, bilo direktno ili indirektno preko rođaka ili poverenika**

Agencija kao i javnost imaju ulogu u sprečavanju sukoba interesa.

Dok Agencija savetuje zvaničnike i institucije o tome kako da izbegnu sukob interesa i kako da postupaju u takvim slučajevima ako do njih dođe, ona takođe ima pravo da nadgleda sve javne nabavke ili procese zapošljavanja, i da pokrene administrativne istrage o svim potencijalnim slučajevima sukoba interesa.

Javnost, s druge strane, takođe može prijaviti svaki potencijalni sukob interesa, bilo direktno instituciji, tako što će se obratiti ovlašćenom službeniku za sprečavanje sukoba interesa, ili Agenciji za sprečavanje korupcije.

Kada Agencija sprovede administrativnu istragu u slučaju potencijalnog sukoba interesa, ona može:

zahtevati od institucije koja je poslodavca da pokrene postupak za razrešenje zvaničnika

zahtevati od institucije da preispita, opozove ili poništi pravni akt koji je donesen kao rezultat sukoba interesa

pokrenuti prekršajni postupak pred sudom u slučaju povrede zakona ili podneti krivičnu prijavu tužilaštvu u slučaju krivičnog dela

Sud može izreći novčane kazne i zabraniti vršenje javnih funkcija u roku od 6 meseci do 2 godine.

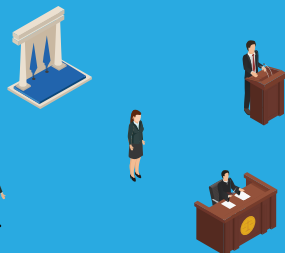
PRIJAVA IMOVINE

Prijavljivanje imovine je ključno sredstvo u sprečavanju korupcije i sukoba interesa i u jačanju integriteta javnih institucija.

Kao što je predviđeno Zakonom o prijavljivanju, poreklu i kontroli imovine i poklona, određene kategorije **visokih javnih zvaničnika**, uključujući predsednika; poslanike; ministre i zamjenike ministara; sudije i tužioce; generalnog direktora Policije Kosova; predsedavajuće i članove odbora, te generalne direktore javnih preduzeća, predsednike opština i zamjenike predsednika,

kao i **javne zvaničnike** kao što su lekari, profesori na javnim univerzitetima, službenici za javne nabavke, carinski službenici, poreski inspektori, policijski istražitelji, dužne su da prijave imovinu.

VISOKI JAVNI ZVANIČNICI

JAVNI ZVANIČNICI

Oni su dužni da to učine:

30 dana

od stupanja
na funkciju

**jednom
godišnje**

svakog marta

30 dana

nakon
napuštanja
funkcije

Na ovaj način njihova imovina takođe
postaje predmet javnog uvida.

Prijava imovine, koja se može podneti onlajn, između ostalog, treba da sadrži informacije o:

▶ **godišnjem prihodu, uključujući plate, dnevnicama, naknadama od odbora i komisija i od prava na intelektualnu svojinu**

▶ **vlasništvu ili delatnosti i dobiti stečenoj preko privatnog preduzeća, takođe i za članova uže porodice**

▶ **štednji, gotovini, digitalnoj valuti i depozitu na Kosovu i u inostranstvu, takođe i za članova uže porodice**

▶ **vrednosti nepokretnine i pokretne imovine, akcijama i hartijama od vrednosti**

▶ **kreditima, dugovima i obavezama**

▶ **troškovima, donacijama i transakcijama preko 3,000 evra**

Dok Agencija za sprečavanje korupcije:

- ▶ **proverava da li su prijave imovine potpune i tačne**

- ▶ **vršiti potpunu kontrolu prijave imovine i verifikuje podatke na Kosovu i u inostranstvu**

- ▶ **sankcioniše zvaničnike koji ne ispoštuju date rokove ili nedovoljno prijavljuju svoju imovinu**

- ▶ **podnosi krivične prijave tužilaštvu,**

Vi takođe možete da proverite prijave imovine svih zvaničnika i da prijavite potencijalno lažne prijave imovine Agenciji!

Zvaničnici koji propisno ne prijave svoju imovinu biće podvrgnuti sledećim kaznama:

1

ukoliko visoki ili javni zvaničnik podnese svoju prijavu imovine sa zakašnjenjem do 15 dana, platiće kaznu do 500 evra

ukoliko visoki ili javni zvaničnik podnese svoju prijavu imovine sa zakašnjenjem većim od 15 dana ili lažno prijavi svoju imovinu, Agencija će ustupiti slučaj tužilaštvu i sud može kazniti zvaničnika kaznom zatvora do pet godina, dok će sva neprijavljena imovina biti konfiskovana

Pored toga, Sud će izreći dodatnu kaznu zabrane vršenja javne funkcije u trajanju od 1 do 10 godina nakon izdržane kazne zatvora, a po potrebi sud može zabraniti pravo da bude biran na javnu funkciju u periodu od 1 do 4 godine.

PRIJAVA POKLONA

Pored prijave imovine, javni zvaničnici, na svim nivoima, dužni su da prijave sve poklone koje dobiju u svojim institucijama, a postoje i ograničenja u pogledu vrednosti poklona koje mogu prihvatiti.

Po pravilu, javni zvaničnici nikada ne bi trebalo da traže poklon!

Štaviše, javni zvaničnici:

- ▶ ne smeju primati poklone ili usluge u vezi sa obavljanjem svojih dužnosti, osim poklona primljenih putem protokola, koji postaju vlasništvo ustanove

- ▶ mogu primiti prigodni poklon u vrednosti do 50 evra samo jednom godišnje od istog lica ili ustanove, dok ukupna vrednost prigodnih poklona koje zvaničnik primi tokom godine ne može biti veća od 250 evra

Svaka institucija mora imati **Registar poklona** koji sadrži podatke o svim poklonima koje su primili njeni službenici, njihovu vrednost i imena osoba ili institucija koje su dale poklone.

U skladu sa Zakonom o prijavljivanju, poreklu i kontroli imovine i poklona, Agencija takođe ima pravo:

- ▶ da izvrši uvid i reviziju registra poklona i u slučaju nepravilnosti da zahteva od institucija da preduzmu mere za sprovođenje zakona

- ▶ da odlučuje o prihvatanju ili neprihvatanju poklona na zahtev zvaničnika

- ▶ da izriče novčane kazne u slučajevima povrede zakona

ZAŠTITA UZBUNJIVAČA

Uzbunjivač je svako lice koje prijavi ili objavi podatke o nekoj pretnji ili povredi javnog interesa u kontekstu svog radnog odnosa u javnom ili privatnom sektoru.

Dok se takve prijave mogu uputiti direktno instituciji u kojoj se incident dogodio, uzbunjivači se mogu obratiti i Agenciji, u kom slučaju se smatraju **spoljašnjim uzbunjivačima**.

Agencija je odgovorna da razmatra i procesuiru slučajeve **spoljašnjih uzbunjivanja** te spovede administrativnu istragu kada se oni:

▶ **odnose na osobu koja je nadređena uzbunjivaču**

▶ **imaju hitan karakter i povezani su sa ozbiljnim i neposrednim rizikom ili nepopravljivom štetom**

▶ **postoji opravdana sumnja da bi se mogle preduzeti štetne radnje prema uzbunjivaču, i da bi se dokazi mogli sakriti ili uništiti ukoliko se slučaj prijavi interno**

▶ **kad uzbunjivač opravdano sumnja da interni postupak uzbunjivanja ne bi bio efikasan**

Agencija može podneti krivičnu prijavu tužilaštvu u slučaju postojanja elemenata krivičnog dela ili zatražiti od suda da pokrene prekršajni postupak ako javne institucije (Inspekcija rada u slučaju privatnih ustanova) učine sledeće nepravilnosti:

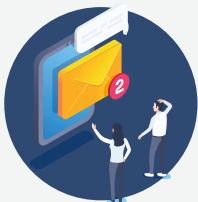
- ▶ **ne imenuju odgovornog službenika za postupke uzbunjivanja i pismeno obaveste sve zaposlene o njihovim pravima da pokrenu postupak uzbunjivanja**

- ▶ **ne zaštite uzbunjivača od štetnog postupka**

- ▶ **ne preduzmu mere nakon prijave slučaja u predviđanom roku**

- ▶ **ne informišu uzbunjivača o rezultatima procedure u predviđenom roku ili u vezi toka i preduzetih postupaka u proceduri na njegov zahtev**

- ▶ **ne omoguće uzbunjivaču uvid u spise predmeta i pravo da učestvuje u radnjama koje se preduzimaju u toku postupka uzbunjivanja**

i u slučajevima kada onemogućavaju uzbunjivanje bilo kakvom radnjom u cilju sprečavanja prijavljivanja ili otkrivanja narušavanja javnog interesa ili narušavaju poverljivosti postupka.

ZA KOSOVO BEZ KORUPCIJE

APK

AGJENCIA PER PARANDALIMIN E KORRUPSIONIT
AGENCIJA ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE
AGENCY FOR THE PREVENTION OF CORRUPTION

0800 10 800

info@akk-ks.org

www.akk-ks.org

Ova brošura je finansirala Evropska unija.
Njegov sadržaj je isključiva odgovornost Kosovske agencije za sprečavanje korupcije i ne odražava nužno stavove Evropske unije.